

UMC Utrecht

Cyclofosfamide (Endoxan®)

Zorgeneheid reumatologie en klinische immunologie

In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten het geneesmiddel cyclofosfamide te gaan gebruiken. Deze folder geeft informatie over dit geneesmiddel.

Werking

Cyclofosfamide is een geneesmiddel dat de celdeling remt (cytostaticum) en de natuurlijke afweer van het lichaam onderdrukt. Als cytostaticum leidt cyclofosfamide tot groeiremming en dood van woekerende cellen. Cytostatica worden, vooral in hogere doseringen, gebruikt bij de behandeling van kanker.

Vanwege het onderdrukkend effect op de afweer worden lagere doseringen cyclofosfamide gebruikt bij de behandeling patiënten met SLE (Systemische Lupus Erythematoses). Dit geldt bij de ziekte SLE vooral als ook de nieren zijn aangedaan (Lupus Nefritis) en bij vaatontsteking van de hersenen. Ook bij ernstige (vaat)complicaties bij reumatoïde artritis en systemische vasculitis (bijvoorbeeld ziekte van Wegener) wordt het middel toegepast.

Behandelmethode

Cyclofosfamide is de werkzame stof en is bekend onder de naam Endoxan®. Cyclofosfamide wordt via een infuus, dus rechtstreeks in een bloedvat toegediend volgens een bepaald schema. Het te volgen schema hangt af van de aandoening waarvoor u cyclofosfamide krijgt toegediend (Lupus Nefritis of een andere aandoening).

Andere medicijnen die u tijdens het infuus krijgt als u cyclofosfamide moet gebruiken:

- Zofran® (ondansetron) vermindert de misselijkheid tijdens en vlak na de toediening van cyclofosfamide.
- Mesna® (urometixan) helpt de blaas beschermen tegen de irritatie die kan worden veroorzaakt door de cyclofosfamide.

De toediening vindt plaats op de dagbehandeling van afdeling D2 west.

Bijwerkingen

Op korte termijn

- Binnen enkele uren na starten met cyclofosfamide kunt u last krijgen van misselijkheid, braken en verminderde eetlust.
 - Bij misselijkheid kan Primperan® (metoclopramide) als zetablet (20 mg) of via het infuus (10-30 mg) gegeven worden.
 - Bij ontslag krijgt u enkele zetpillen Primperan® mee naar huis.
 - Wanneer u bij gebruik van Primperan® thuis toch vaak misselijk bent en moet braken krijgt u eventueel enkele tabletten Zofran® (ondansetron) (4-8 mg) mee naar huis.

Op langere termijn

- Vermoeidheid
- Cyclofosfamide onderdrukt het beenmerg waardoor stoornissen in de bloedaanmaak kunnen ontstaan. Hierdoor kunt u sneller last krijgen van infecties, spontane blauwe plekken of bloedneuzen.
 - Een verhoogde kans op infecties is het grootst tussen 8 en 14 dagen na de kuur. Het is daarom belangrijk het bloed te laten controleren. Verschijnselen van infecties zijn bijvoorbeeld koorts, verkoudheid, griep, hoesten, keelpijn, ernstige kortademigheid en steenpuisten.
 - Bij bloedneuzen en extreem veel blauwe plekken dient u de arts te bellen.
- Haaruitval
Dit is een tijdelijk probleem. Haargroei herstelt zich na het stoppen van het medicijngebruik.
- Bloed in de urine
Om problemen met de blaas te voorkomen moet u tijdens de behandeling veel drinken, ongeveer twee tot drie liter vocht per dag. Waarschuw altijd de arts als u bloed in de urine hebt.
- Minder of geen menstruatie
Tijdens de behandeling kan uw menstruatie minder zijn of uitblijven. Dit is een tijdelijk probleem.
- Leverfunctiestoornissen
Hier merkt u zelf meestal niets van. De arts controleert daarom regelmatig uw bloed.

Zeldzame bijverschijnselen

- Na langdurig gebruik van cyclofosfamide kunnen tumoren ontstaan.
- Allergische reacties zoals rode, vlekkerige huid, jeuk, bloeddrukdaling, benauwdheid en shock. De allergische reactie komt veelal van de Mesna®.
- Bepaalde vormen van longontsteking en bijwerkingen aan het hart kunnen voorkomen bij hoge doseringen.

Belangrijk

- Door regelmatig bloed en urine te onderzoeken kunnen vroegtijdig tekenen beschadigingen aan lever, nier, blaas of beenmerg worden opgespoord. Houdt u daarom goed aan de afspraken voor bloed- en urinecontrole.
- Meld, voorafgaande aan de kuur, of u wondjes heeft en of u zich niet lekker voelt. Dit omdat de kuur de weerstand kan verminderen waardoor deze klachten kunnen verergeren. Zonodig wordt besloten om de cyclofosfamidekuur uit te stellen.
- Vlak na de kuur in het ziekenhuis dient u thuis nog 2 liter te drinken. Dit is belangrijk om onder andere irritatie van de blaas te voorkomen.
- Bij een combinatie van prednison en cyclofosfamide wordt ter voorkoming van een longinfectie vaak 1x daags antibiotica (co-trimoxazol) voorgeschreven.

Adviezen

- Lees de bijsluiter
- Bespreek uw vragen met uw (huis)arts of met de reumaverpleegkundige.
- Wanneer u cyclofosfamide gebruikt, mag u geen allopurinol gebruiken.
- Als u geopereerd moet worden, hoeft de cyclofosfamide niet te worden gestopt.
- Gebruik geen cyclofosfamide tijdens de zwangerschap. Het advies is doorgaans om minstens drie maanden van te voren te stoppen met cyclofosfamide.
- Gebruik geen cyclofosfamide als u borstvoeding geeft.
- Mannen met een zwangerschapswens wordt sterk afgeraden cyclofosfamide te gebruiken. Het advies is doorgaans om minstens drie maanden van te voren te stoppen met cyclofosfamide.

- Hebt u vragen over zwangerschap, overleg dan met uw behandelend arts of de reumaverpleegkundige
- Als u cyclofosfamide gebruikt, is er geen bezwaar tegen de 'grieprik'. Het effect van de grieprik kan tijdens gebruik van cyclofosfamide echter wel minder zijn.
- Vaccinatie (nodig bij sommige verre reizen) met verzwakt levend virus, zoals het gele koorts vaccin gaat niet samen met het gebruik van cyclofosfamide. Ook vaccinaties tegen bof, mazelen, rode hond (BMR) of tuberculose mogen niet samen met cyclofosfamide worden gebruikt.

Vragen

Neem gerust contact op met het UMC Utrecht als u vragen heeft over het gebruik van uw medicijnen.

Hebt u vragen? U kunt contact opnemen met de polikliniek reumatologie via telefoonnummer 088 75 574 28.

U kunt ook een bericht sturen naar uw zorgverlener via het Mijn UMC Utrecht patiëntportaal: mijn.umcutrecht.nl.

Divisie Heelkundige Specialismen

Afdeling Orthopedie

UMC Utrecht, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht

T. 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2020, UMC Utrecht

Bezoekadres:
Heidelberglaan 100
3584 CX UTRECHT

Postadres:
Postbus 85500
3508 GA UTRECHT

www.umcutrecht.nl
T. +31 (0)88 75 555 55